

Příprava na výuku hodiny chemie

Tereza Kluková

Ročník: osmý

Předmět: chemie

Téma vyučovací hodiny: Čistička odpadních vod

Výukové cíle: Žák popíše princip filtrace

Žák vysvětlí rozdíl mezi mechanickým a biologickým čištěním vody

Rozvíjené kompetence:

komunikativní- žák odpovídá na otázky, dokáže obhájit svůj názor

kompetence k učení – žák rozliší mechanické a biologické čištění odpadní vody

kompetence sociální – žák spolupracuje se spolužáky ve skupině

Mezipředmětové vztahy s jinými vyučovacími předměty: Enviromentální výchova (Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)

Pojmová analýza: nové pojmy – lapák šterku, drapák, jemné a hrubé česle, shrabky, lapák písku, aktivní kal, methanové bakterie, bioplyn, nitrifikace, denitrifikace, kořenová čistička odpadní vody

pojmy doplňující – filtrace, mikroorganismy, bakterie

Operační analýza:

metody výuky – slovní – monologické – výklad, názorně demonstrační – předvádění, projekce dynamická

Formy výuky – hromadná, frontální výuka, skupinová výuka - homogenní

Podrobný scénář výuky

1. Úvod

Pozdravení třídy, uklidnění žáků, zahájení hodiny, zapsání do třídní knihy.

2. Hlavní část

Hodina bude rozdělena do tří částí.

1. Tématem bude kořenová čistička odpadních vod, základní princip čištění vody v přírodě, filtrace, mechanické a biologické čištění vody (**15 min.**)

V úvodu pustím žákům dvouminutové video, v němž budou uvedeny základní informace o kořenové čističce vody

<http://www.youtube.com/watch?v=mzJChdDNEko>

Základním principem kořenové čistírny odpadních vod je průtok odpadní vody propustným substrátem, který je osázen mokřadními rostlinami. Při průtoku odpadní vody filtračním materiálem dochází k odstraňování znečištění kombinací fyzikálních, **chemických** a **biologických** procesů.

Poté ukážu pokus, pomocí něhož vysvětlím princip čištění vody v přírodě.

Pomůcky: PET láhev, nůž, zavařovací sklenice (velká a malá), filtrační papír, vata, vatové tampóny, vatelín, jemný písek, hrubý písek, černé uhlí, drobné kamínky, velké kameny, kalná voda (voda znečištěná hlínou, kousky trávy, kamínky, listím, semínky rostlin, kousky větviček)

Pracovní postup:

1. Z PET láhve odřežeme dno tak, aby nám vznikla nálevka alespoň 30 cm vysoká.
2. PET láhev obrátíme hrdlem dolů a vložíme do ní kornout filtračního papíru (vyrobený z kruhu filtračního papíru o průměru cca 8 cm). Nad filtračním papír umístíme **vatový tampónek, chomáč vaty a vatelín**. Měli bychom tak získat vrstvu alespoň 5 cm širokou.
3. Nad vatelín umístíme asi 10 kusů hnědého uhlí a zasypeme cca 3 cm širokou vrstvou **jemného písku**. Nad jemný písek nasypeme stejně širokou vrstvou **hrubého písku**, nad písek položíme asi 10 kousků černého uhlí (o průměru cca 3 cm) a nakonec nad všechny vrstvy umístíme asi 10 kusů **kamenů** (průměr kamene cca 3 cm).
4. Takto nachystanou PET láhev položíme na velkou zavařovací sklenici tak, aby do ní mohla odtékat voda z hrdla PET láhve.
5. Do PET láhve nalijeme znečištěnou vodu z malé zavařovací sklenice

Princip: Různé typy nečistot se usadí na různých vrstvách.

Filtrace - je metoda dělení pevné látky od kapaliny či plynu na porézní přepážce, na filtru. Tekutina suspenze filtrem protéká, zatímco pevné částice filtr zachycuje. Přefiltrovanou kapalinu nazýváme filtrát.

(Zdroj: Metodický list, Bakalářská práce: DATABANKA DOMÁCÍCH POKUSŮ, Pavlína Lesová)

Mechanické čištění odpadních vod – odstranění hrubých nečistot

Biologické čištění odpadních vod – odstranění nečistot pomocí mikroorganismů, tzv. aktivovaného kalu, z vody jsou odstraněny sloučeniny dusíku a fosforu

2. Druhá část hodiny bude věnována principu fungování klasické čističky odpadních vod. **(15 min.)**

Nejprve žákům pustím šestiminutové video, v němž bude srozumitelně popsán princip fungování čističky odpadních vod.

http://www.youtube.com/watch?v=duKHJC_0MqI

Po shlédnutí videa budou žáci rozděleni do skupin (3 – 4, v závislosti na počtu žáků), dostanou kartičky s napsanými pojmy a jejich úkolem bude určit, zda se určitý pojem týká mechanického nebo biologického čištění odpadní vody

Pojmy: lapák štěrku, drapák, jemné a hrubé česle, shrabky, lapák písku, aktivní kal, mikroorganismy, bakterie, nitrifikace, denitrifikace

3. Třetí část bude věnována organizaci exkurze. **(10 min.)**

Žákům budou sděleny základní informace týkající se exkurze. Datum konání exkurze, čas, místo srazu, co si vzít s sebou, základní informace o bezpečnosti a pravidlech chování na exkurzi. Žáci si do ŽK nalepí sdělení pro rodiče.

V pátek **11. 4. 2014** se koná exkurze žáků v ČOV Brně – Modřicích. Sraz v **8.00** před školou, návrat přibližně v 11.00 do školy, pokračuje vyučování. S sebou dvě jízdenky na 60 minut, sportovní oblečení. Žáci budou na místě poučeni o zásadách bezpečného chování v objektu.

---

podpis zákonného zástupce